

Vasúti szerencsétlenség Félegyháza határában.

Segélymozdonyt kértek Szegedről.

(A Délmagyarország munkatársától.) Kedden az esti órákban olyan hírek terjedtek el vasutas körökben, hogy Félegyháza határában súlyosabb természetű vasúti szerencsétlenség történt. Egyesek már arról tudtak, hogy a Félegyháza—szentesi vicinális egyik kocsija kisiklott, majd az árokba fordult és számosan megsebesültek. Máshol már arról beszéltek, hogy a szegedi állomásról teljes felkészültséggel egész segélyvonatot indítottak utba.

A híreket sokáig nem lehetett ellenőrizni, Szeged-állomáson sem tudtak megnyugtató felvilágosítást adni. A késő esti órákban azután

annyit közöltek az állomáson, hogy azt jelentették Szegedre, hogy hat óra felé a Félegyháza—szentesi vonalon a vicinális egyik kocsija kisiklott. Félegyházáról új mozdonyt kértek Szegedről, amit azonnal utnak indítottak. A telefonjelentés azt tartalmazta, hogy az egyik kocsiját megrongálódott és néhányan megsebesültek. Kijelentették azonban azt, hogy a szerencsétlenség semmiesetre sem olyan méretű, mint amint az első híradások jelentették. A Félegyházára irányított segélymozdony az éjszakai órákban még nem tért vissza Szegedre.

Halálos ítélet

a visegrádi gyilkosság ügyében.

A fiut halálra ítélték, felbujtó anyját életfogytiglani fegyházra. — A halálra ítélt fiu nővére összeesett a tárgyalóteremben.

Budapest, május 31. A pestvidéki törvényszék ma délután fél 6 órakor hirdette ki az ítéletet a visegrádi gyilkosság ügyében.

Az ítélet kihirdetése előtt a tanácselnök felszólította a vádlottakat, hogy tegyenek töredelmes vallomást.

Ifj. Pap Flórián halkan csak annyit válaszolt: Nincs semmi mondani valóm!

Édesanyja ezt jegyezte meg: Ugy sem szabad beszélnem.

A bíróság ezután kihirdette az ítéletet, amely szerint ifj. Pap Flóriánt és anyját, idb. Pap Flóriánnét bűnösnek mondotta ki a BTK 278. §-ába ütköző gyilkosság büntette, gyújtogatással párosulva, illetve gyilkosság büntettségére való felbujtás miatt s ennek alapján ifj. Pap Flóriánt köztársasági halálra, anyját, idb. Pap Flóriánnét pedig életfogytiglani fegyházra ítélték.

Amint az ítéletet az elnök kihirdette, a hallgatóság körében Pap Teréz, az ítélt testvére, hangos sikoltozással összeesett. Mikor a teremőr ki akarta vinni, eszméletre tért, de sirógörcsőt kapott és formális dulakodás tört ki az asszony és a teremőrök közt. A folyosón sem tért egészen magához, a harmadik emelet ablakából le

akart ugrani. Csak nagynehezen sikerült annyira lecsendesíteni a siró asszonyt, hogy kárt ne tegyen magában, majd hozzátartozói levitték az épületből.

Az indokolásban a bíróság kimondotta, hogy a bűncselekmény mozgatója az asszony volt, aki ki akarta zárni férjét a közszereleméből, ezért vette rá fiát, hogy ölje meg az apját. A fiu az apját először elevenen akarta felakasztani, de mert az asszony tartott attól, hogy az öreg védekezni fog és segítségért kiált, elvágta az apja nyakát, majd kiment az istállóba. Félóra múlva visszament, megegyszer belevágott az apja nyakába, majd a testet feltette a jászolba, szalmával betakarta, petróleummal leöntötte, végül meggyújtotta.

Idb. Pap Flóriánnéval tolmács útján közölték az ítéletet. Az asszony hangos zokogásba tört ki, a fiu azonban cinikusan hallgatta végig a halálos ítéletet.

Az ítélet ellen mindkét vádlott felebbezett. Az ügyész az elsőrendű vádlott ítéletében megnyugodott, a másodrendű vádlott ítélete ellen felebbezett.

Tóth Károly rektor csüförtökön a felsőházban felszólal a »Tótágas«-ügyben.

Az egyetemi tanács elrendelte a vizsgálatot Mészöly ellen.

A szegedi egyetem kedden délután a következő kommunikét juttatta el a Délmagyarország szerkesztőségéhez:

A Ferenc József-Tudományegyetem tanácsa ma délelőtti rendkívüli közgyűlésen tárgyalta dr. Mészöly Gedeon egyetemi nyilvános rendes tanárnak az egyetemi tanácshoz intézett következő beadványát:

Tekintetes Egyetemi Tanács! A »Tótágas« című darabom előadása ügyében sürgős vizsgálatot kérek magam ellen. Vagyok a tekintetes tanácsnak Szegeden, 1927 május hó 31-én aláíratos szolgálja dr. Mészöly Gedeon

egyetemi ny. rendes-tanár.

Az egyetem tanácsa dr. Mészöly beadványát tárgyalás alá vette. Ez alapon ellene a vizsgálatot elrendelte. Ezenkívül megállapította a tanács azt, hogy az egyetemi tanárok Szegeden megtartott összejövetele ügyében sem az előkészítést, sem a rendezést tekintve az egyetemi tanács, így maga az egyetem ebben részt egyáltalán nem vett.

A »Tótágas« ügyében egyébként Tóth Károly rektor, az egyetem felsőházi képviselője a felsőház csüförtöki ülésére a felsőház elnökétől napirend előtti felszólalásra kért engedélyt.

Az egyetem közbenjárására a polgármester rendelte el a »Tótágas« előadását.

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarországnak kezdettől fogva az volt az álláspontja, hogy Mészöly Gedeon egyetemi tanárt azon az alapon, mint ahogy a politikusok akarják, nem lehet és nem szabad felelősségre vonni a Tótágas megírásáért, illetőleg színrehozataláért. Ezt az álláspontunkat röviden már kifejtettük és erről szól mai vezércikkünk is, amelyben, mint mindig, most is személyektől és testületektől függetlenül csak az igazságot nézzük és vitatjuk. A Tótágas színrehozatala körül azonban olyan dolgok történtek, amelyekért már kell valakinek a felelősséget viselni, épp azért szükségesnek láttuk a bemutató előadás előzményeit felderíteni és nyilvánosságra hozni. Ezek az előzmények a következők.

Mészöly Gedeon már hónapok óta tárgyal a házikezelés alatt álló városi színház veze-

tőségével a darab előadásáról. A Tótágas kéziratát át is adta Fodor Jenő tanácsnoknak, a színház adminisztratív vezetőjének. Fodor tanácsnok talán egy felvonást át is olvasott a szerencsétlen darabból, azután átadta a színház művezetőjének, Mátray Ernőnek, aki viszont tovább adta azt a színház rendezőjének. A színházban átolvasták a darabot és megállapították, hogy az

nem színpadképes, hogy bemutatlása felfélen bukást jelentene.

Ezt udvariasan közölték is Mészölyvel, aki azonban elhatározta, hogy darabját minden körülmények között előadja. Ajánlatot tett a városnak, hogy a Tótágas előadására bérbe veszi a szegedi színházat, hogy a várost megszabadítsa az anyagi kockázatoktól. Akkor erkölcsi felelősségről még nem volt szó.

Hozzájárult ahhoz is, hogy a túlhoszu szöveget megfelelő módon megrövidítsék és kihagyják belőle azokat a szellemességeket is, amelyeket talán egy kabaré-színpad sem bírt volna el.

A színház vezetősége azonban ilyen körülmények között sem akarta lehetővé tenni a Tótágas előadását, mert a darabot nem tartotta színpadképesnek, a politikai tendencia elbírálására és következményeinek mérlegelésére pedig a színházi emberek nem érezték magukat hivatottaknak. Nehéz problémát okozott azonban az, hogy az elutasítást ki és miképpen közölje Mészöly professzorral. Fodor Jenő nem vállalkozott rá, mert nem akarta esélyt megbántani a szegedi egyetem egyik professzorának a hűségét, de nem vállalkozott a „kényes“ szerepre Mátray sem, aki végül is úgy oldotta meg a problémát, hogy levelet írt Mészölynek, közölte vele, hogy a szegedi színház nem teremthet precedenst a bérleti ajánlat elfogadásával, mert hiszen ilyen körülmények között a legrosszabb fércmunkák előadását is lehetővé tenné. Ezt a gyakorlatot a városi kezelés alatt álló színház pedig nem vezetheti be.

Ezek után került sor

az egyetem közbelépésére.

A szegedi egyetem tanári kara ugyanis változatos programot kívánt összeállítani, hogy emlékeztetéské tegye az egyetemi tanárok összejövetelét és úgy vélte, hogy nagyon szépen reprezentálhat azzal is, ha az összejövetel alkalmával a szegedi egyetem egyik professzorának darabját mutatja be díszelőadás keretében a szegedi színház. Mert hát nem minden egyetem dicsekedhetik saját, külön háziszínpadával. Arra nincs konkrét bizonyíték, hogy a rendezőbizottság professzor tagjai ismerték volna előzetesen a Tótágast, Zolnai Béla ugyan olvasta és nem tartotta alkalmasnak a bemutatásra, de hát az ő véleményét elfogultnak tartották a többiek, mert úgy vélték, hogy nem mondhat az elismerő kritikát az Ady Endrét támadó és dorongoló ó-Tiszapárti professzor darabjáról, aki Adyt a magyarság legnagyobb zsenijének és költőjének tartja és hirdeti állandóan.

Az egyetemi tanárok tehát, nem törődve Zolnai ellenvéleményével, elhatározták, hogy beillesztik az ünnepély programjába a Tótágast, amelyről Herczeg Ferenc is olyan szép, elismerő kritikát írt. Eljártak tehát a város polgármesterénél és tőle kérték, hogy adassa oda a színházat Mészöly Gedeonnak. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester nagyon szereli az egyetemet.

A kérésnek nem tudott ellentállni.

Régebben keményen elhatározta ugyan, hogy nem avatkozik a színház művészi ügyeibe, de most felfüggesztette ezt az elvét a rendkívüli esetre való tekintettel és

utasította Fodor Jenő tanácsnokot, hogy kösse meg a megállapodást Mészöly Gedeonnal.

A polgármesteri parancs — parancs volt. Nem lehetett előle kitérni. Fodor Jenő, bár pontos információi voltak a darab tendenciájáról és rosszágáról, mert rossz ez a darab, utasítást adott a művezetőnek a betanításra és előadásra.

Baróti József, a rendező a darab szövegét megkurtította, átgurta, letompította, Mészöly Gedeon minden változtatáshoz hozzájárult, de a pénteki bemutató következményeiből úgy látszik, hogy nem lehetett sem jóvá, sem elfogadhatóvá varázsolni Mészöly Gedeon produktumát.

A történetekért tehát Mészöly Gedeont, aki kibérelte a színházat, éppen úgy terheli felelősség, mint az egyetemet, amely közbejárt a polgármesternél a darab előadása érdekében és mint a polgármestert, aki — saját kijelentése szerint egyedül azért rendelte el hatalmi szóval a Tótágas előadását, mert az egyetemi tanárok kérték és mert Herczeg Ferenc, akit a legilletékesebbnek tart erre, olyan jót írt levelében a darabról. Egészen valószínűnek látszik, hogy a polgármesternak előzetesen referáltak a Tótágas tartalmáról és tendenciájáról, mert hiszen Fodor Jenő